

هعومجم هی رظن یاه سک وداراپ یرازبا هدافتسا؛ اه اه تسینیئتا

اه هرفح یادخ

نیا هک یلاح رد؛ [1] تساه هرفح یادخ، نینّی دتم یادخ دنیوگیم دایز دنرادن لوبق ار ادخ هک یناسک
ساسا رب ینعی؛ تالوهجم رب هن تسا تاحضاو رب ماطع یاییبنا تامیلعت ساسا و تسا ضحم طلغ
میمهفیمن هناخ رد ام ایآ. [2] نیتملا هوقلل اوذ قازرلا وه هللا نا. سانشب ار ادخ ینادیم هچنآ
لاح ره هب، تسا ضحم تمهت نیا!! تسا قازر ادخ میوگیم و هدروآ نان و هدی شک تمحز نامردپ
متسبی نرق رد هک یملع هرفح نیا زا دنهدمآ، دننزی ناتسرپادخ هب ار تمهت نیا هک ناشدوخ
ادخ سپ، هدش هجاوم لکش م اب اههعومجم هی رظن نوچ ینعی! دنروایب ادخ در رب یلیلد هدمآ شپ
تسا هدوب مکحم شای تسرپادخ رد هک یایحیسم اما هدوب یحیسم هی رظن نیا سسؤم دوخ! تسین
!تسین ادخ دیوگب دیه اوخیم هدش هجاوم نآ اب شاه رظن رد وا هک یلکش م زا امش دعب. [3]

رتشیباه نآ یی آراک هک دراد یتسد مد یاهباوج کی لال دتسا نیا
تسا میلع ادخ دوش هتفگ هکنیا لثم، تسا هلداجم ماقم رد
هک درک تباث امش لیلد و دنادیم ار تادوجوم تیهنن یب ینعی
شپ یضقانت هچ سپ تسین دوجوم قئاقح مامت هعومجم
دوجوم تادوجوم دیرکن تباث لیلد نیا اب هک امش؟! دی آی
و تسین دوجوم هعومجم نیرتگرزب دیرک تباث طقف دنتسین
تیهنن یب دنواد میوگیم و میرادیم رب ار مامت هم لک ام اذل
یعیب ط ددع نیرتگرزب دیوگیم هکنیا لثم، دنادیم ار تادوجوم
درداد تقیقح یعیب ط ددع تیهنن یب یلو تسین دوجوم

یهلا فراعم باب حتف: اه تسینیئتا لاکشا

حتف کی دناوتیم، یملع ألخ و هرفح نیا زا هدافتسا عوس نیا هک تسا نیا تسا نم ضرع هچ نآ اما
دهاوخب یبوخ باوج رگا هک مدرک ضرع اذل؛ یهلا فراعم یارب دوشب کی سالک ثحابم رد یمی طع باب

دوج و زا عسوا، رمالاسفن ءاعو هک دوش حضاو ام یارب هک تسا نیا نآ یدابم زا یکی دور ولج ار دوج و نی رتهب هب ثحب نآ هک دینی بی، دینی بی ار اهه داف تسا عوس نیا امش یتقو. تسا تهبش نی لّح رد دهیم ناشن.

ندش حضاو و بلطم نآ ندرک لّح یارب اما، تسا هرفح کی زا هدافتسا و چوپ ههبش نیا دوج ولو سپ هک یدلج یاهباوج کی شیدادتبایدشاب هدی هلاقم نیمه رد رگا هنرگو. تسا مهم یلیخ نیا، نآ بطاخم یارب الماک ار بلطم هک یایلّح خساپ کی دهباوج رگا اما؛ ماهداد دنکی عناق ار نهذ الماک ار یدعب لوا ددع نآ هک دوش عناق الماک نهذ ینعی. تسا مزال اه ثحب نآ، دوش هئارا دنک حضاو فرطی الّصا ای؟ دراد دوجوم ضرورع، تیهانی بدادعا ای؟ مودعم ای تسا دوجوم ددع نیا لّح. دنادیم ادخّام تح مهف رد همه و تسا ملع نطوم شنطوم هک تسا یرمالاسفن قیاقح اه نیا هکلب، نیا هب درادن زاین یضار و عناق الماک ار ناسنا هک یایلّح باوج ینعی. دوشی ماه نآ یلّح باوج نیا. دناد قافتا نآ [4] تسا دوج و زا عسوا رمالاسفن میمهفب هک تسا نیا مهف یورگ رد دنکی م.

قیاقح اب ندش انشآ یارب دنکی مهارف ار ییاضف اما، تسا لذت بم رایسب ههبش هکنیا هصالخ دادعا اب طباور عاونا 2 ددع الّثم هک هداد هجوت قوف تالّمج نیمه رد هدنسیون دینی بی. یهانت مان اه نیا هک دراد دوج و یضایر هطبار یهانتیال ینعی. دراد تیرمالاسفن اههطبار نیا همه و دراد رگیدی ام. یاه ثحب یارب تسا یبوخ ماگ نیا. مینکی م کرد و فشک ار اه نیا هکلب، تسین ام نهذ ضرف هک هتشدرب یبوخ یلیخ ماگ، [5] تسا هتشون یفراع سابع خیش هک یباتک هک دش هراشا البق اما، تسا یبوخ یهیلوا ماگ نیا. [6] تسا دوج و ملّاع زا رتارف هبلّاس یایاض قیرمالاسفن هداد ناشن یاههصرع هکلب، تسین ناتسچیه یداو طقف رمالاسفن تی عسوا نیا هک میدرک هراشا الّبق هب تیهام فاصتا نطوم دننام دراد تی عقاو اما، ناتسچیه هن و تسا دوج و هن هک تسه مه یرگیدی ... و [7] بسن و هیفرح یناعم قدص نطوم، ناکما

هک دراد یاهنیمز، رمالاسفن رتسب میمهفب هک دنکی میهم ار هنیمز نیا اه نیا لاکشا سپ دیهباوج هک یزیچره ینعی؛ ضقانت لصا رب تسا قباس یتح هک تسا یقلطم ادبم هب قوبسم نیمه مییوگیم ام هک یقلطم ادبم. تسا نیا رب قوبسم ندوب تسار رتسب، تسا تسار دییوگب **بی صی**» هک تسا نیا تسا مهم یلیخ هک یزیچ اذل. مینکی م شتابثا مینک شراکنا میهباوج هک ادخ هرابرد یتقو اساسا ینعی [9]. [8] **هفص دوج و ال نامیالا دوج و دوجوم ه ناب هنم رکفلا** رعاشم لّا یدل روهظ و ندش لّثم یناعم هب هن، تسا نتشاد تی عقاو یناعم هب «تسه» مییوگیم **الّثم نکت مل**»؛ تسین دوجوم ادخ انعم نآ هب هک مییوگب ار «دوجو» روج کی دوشیم ینعی. [10] تی عقاو لصا یناعم هب اما؛ تسین، ادخ دشاب رعاشم رد روهظ دوج و رگا ینعی. [11] **ادوجوم نوکتف**، تسا دوجوم ادخ، نتشاد

هب نآ زا هک (God of the gaps) **یسیلگنا** هب (اهفاکش یادخ ای اههرفح یادخ، شوپهنخر یادخ [1] زا یاهعومجم هب، تساهدش دای زین (Worshiping the gaps) **یسیلگنا** هب (اهفاکش شتسرپ تروص تلّالدههرفح یادخ ترابع. تسا تابثا ددصر رد یلک روهظ هک؛ دوشیم هتفگ **ادخ** هرابرد هاگدید دنچ تساهدش هتخاس رشب یملع الّخ ندرک رب یارب ادخ هک دراد هدیا نیا هب.

رد دن مورد یرنه مان هب یحیسم یغل بم طسوت ،یدالیم مهذون رقررد راب نی تسخن اههرفح یادخ ژاو هتفرگ راکب (دیدرگ رشتنم ناسنا روهظ مان هب یباتک تروص هب هک) شیاهی نارنخس هعومجم روخ رد یخساپ زونه ملع هک هچنآ هب هراشا هراومه هک **ینایحیسم** زا هتسد نآ شنزرس هب وا .دش شریذپ هب توعدا ار اه نآ و تخادرپ ،دنتشاد -دندشیم رپ ادخ اب هک ییاههرفح- دوب هتفاین شیارب .دنریگ رظن رد وا شنیرفآ هجیتن و ادخ هب قلعتم ار تعیبط همه هک دومن تیعقاو نی

58:تایراذلا [2]

دش دلوتم گروبزرتپ نس رد 1845 سرام 3 رد روتناک پیلایف گیودول دنانیدرف گروئگ [3] ،یدوهی رجات کی رسپ ،شردپ .دوب هتسجرب ناگدنزاون زا یا هداوناخ زا ،یمور کیلوتاکی کی ،شردام گروبزرتپ نس رد یرتول تیرومأم کی رد هک دوب دقتعم یرتول کی اما ،دوب قفوم رجات کی زین لقتنم شرسپ هب ار دوخ یبهذم قیعم تاداعتا روتناک ردپ هک درک هفاضا دیاب .دوب هدش گرزب درک.

طسوت هک دوب دقتعم روتناک هک دهد یم ناشن (دنتخانش یم ار وا هک یناراکمه تداهش و) اه همان... دناسرب یرتشیب نابطاحم هب ار اه هعومجم هیرطن قیاقح ات تسا هدش باختنا ادخ

تتشون همان مهذزیس وئل پاپ هب یهانتمان عوضوم دروم رد یعطقم رد یتح وا

،هرمزور روما زا یریگ هرانک و رکفت یا هرود لصاوف لامعا رب هوالع هک دهد یم ناشن دانسا یخرب ... یاه هدی تسناوت یم بلغا و عقاو رد و ،تسا هدوبن رمث یب الماک روتناک یگدرسفا یاه هرود نکمم یرامیب نی ،عقاو رد .دنک لابند هناخ رد ادص و رسیب ای ناتسرامیب تولخ رد ار دوخ یضایر هدرک تیامح ،تسا هدش لقتنم و هب ادخ بناج زا یهانتم دادعا هکنیا رب ینبم و داقعتا زا تسا :درک هراشا 1895 لاس رد Beitrage ،دوخ راشتنا نیرخآ موس راعش رد و هک روطنامه ،عقاو رد .دشاب :دنوش هدروآ رون هب ،دنا هدام ناهنپ امش زا نونکا هک ییاهزیچ نی هک دیسر دهاوخ ارف ینامز

کی و هک تسا نی هب روتناک داقعتا هندنک سکعنم و ،تسا سدقم باتک زا انشآ نتم کی نی نامیا هندنک سکعنم تسا نکمم نینچمه .درک یم لمع هفشاکم هلیسو ناونع هب هک دوب هطساو شیاتس و تخانش زا یزور ،شراک ربارب رد بلاغ تمواقم هنوگ ره مغریلع هک دشاب روتناک دش دهاوخ رادروخرب اج همه رد نانادیضایر

زا یکی هب روتناک ، 1908 لاس رد ناتسرامیب رد ندش یرتسب ینالوط هرود کی زا سپ... وا هک روطنامه .تشون همان گنای ملوشیچ سیریگیسی لگنا نادییضایر ، ننگینی توگ رد شناتسود :تفرگ دوخ هب یا هناقالخ تیفیک وایادیش یگدرسفا ،درک فیصوت

یوقی نوردرظن زا ارم عقاو رد اما ،تسا هتسکشن ارم هجوچه هب رکش ار ادخ هک یبیجع تشونرس یم نینچمه - تسا هتشاد هگن رود هناخ زا ارم ،تسا هتخاس هتشذگ لاس دنچ زا رتدش و رتدش ،رت دادعا هیرطن هژیو هب هن و تایضایر هن ،نم ینالوط یاوزنا رد ...متسه رود ایند زا هک میوگب مناوت هنیمز نی رد دیاب هک ریخا یاه لاس رد هیرشن نیلوا .دنا هدرکن شیآ ای هدیباوخ نم رد یهانتمارف .تسا هدش نییعت "ندنل یضایر نمجنا تالاقم هعومجم" یارب مه دمجانا

هبش تاحالطصا اب تحارص هب دوخ هیرطن تقیقح دروم رد ار دوخ داقعتا عقاو رد روتناک ،رگیدی اج رد آن تمس هب هک یریتره .تسا هداتسیا مکحم گنس کی دننام نم هیرطن :درک فیصوت یبهذم همه زا ار نآ اه لاس نم اریز ؟منادب ار نی اچک زا .ددرگ یم زاب دوخ رادنامک هب تعرس هب ،دوش تیاده هک اریضا رتعا مامت نم اریز .ما هدرک یسررب فرط همه زا ار نآ اه لاس اریز .ما هدرک هعلاطم فرط

هک لیلد نیاهه رب هه زا رت مهم و ،ما هدرک یسررب ،تسا هدش حرطم تیاهن یب دادعا هیلع لاح هب ات ماهدرک لابند تاقولخم همه موضعم تلعل نیلوا حالطصا هب ات ار نآ یاه هشی ر

تنس هب وا ناوارف تاغاجرا هب دیدرت اب ،دندنک درار هفسلف نیاهه تنس نکمم یدعب یاه لسن اقیمع یاه هشی ر و دنریگب هدیدان ار یکیزیفاتم یاه هیمالغا ،دندنک هاگن اسیلک ناردپ ای ساموت نیاهه اما .دنهدهب تسد زالماک روط هب شا هیرطن قلطم تقیقح هب ار روتناک یدعب نامیا یبهزم ار وا مزع تفللخم دسریم رطن هب .درک کمک یهانتم دادعا ندرکن اهر یارب روتناک مزع هب تادهعت هک درک نیمضت ،دنگ کمک دوب نکمم هک یرگید زیچ ره هزادنا هب ،وا یرابدرپ .تسا هدرک تیوقت کی ناونع هب تیاهن رد ات درپ یم رد هب ملالسا ناج شهوکن و کش هیلوا یاه لاس رد اه عومجم هیرطن **وا دربن و روتناک گروئگ** (هلاقم)دوش افوکش متسیب نرق تایضایر رد یبالقنا و دنمورین یورین (**تیاهن یب یاهه عومجم هیرطن یارب**)

دیامرف هعجارم «**رمالاسفن**» یروآدرگ هلاقم هب هنیمز نیاهه رد [4]

سابع ؛تخانش شزرا و یتخاننش تفرعم مسیللئر هرابرد یشهوژپ :جراخ اب ینهه روص تقباطم [5] 1388 لاس .یمالسا هشی ردا و گنهرف هاگشهوژپ .یفراع

ینهه تروصییکحم» :دسیون یم نینچ قادصم و یکحم نییبت رد یبللطم نایب زا سپ ناشیا [6] هک تنسالیف دوجوم عقاو نامه،لیف موهفم قادصم و تنسای مدع و دوجو زا طرشب الد قادصم نامه لیف .دنگ یم یگدنز ... و شحوغاب رد ای لگنج رد

دهاوخ مه یکحم سپ،دراد ییاکح نأش و هصاخ ،تنسای نهه تروص هک نیاهه لیلد هب زین «مدع» موهفم موهفمییکحم عقاو رد .دنگ یم تیاکح نآ زا موهفم نیاهه هک تنسای یزیچ نامه،مدع موهفمییکحم .تشاد مهف .تنسای شدوخ اب بسانتم ققحت زا طرشبال ینعی مدع و دوجو زا طرشب الد قادصم و عقاو نامه،مدع و نهه ذیخشت یضتقم ،مدع یقادصم تیثیح صیخشت یلو،تسین راویشد نادنچ مدع یکحم هرابرد «تالایا» ربعت-تنسای **ناتسچیه هدحتم تالایا** و هیمدع ملالو،درنآ تالیلحت ندناشک ربعت هب زین فاضم مدع و فاضم ای تنسای قلطم ای مدع هک تنسای هجو نیب دنتسم ،مدعا قیداصم عقاو نامه مدع قادصم هک تنسای نیا خساپ؟تسیچ مدع قادصم-دریذپ یم ددعت ،هیلای فاضم ددعت .تنسای ققحت الملاع رد مدع ققحت

قادصم نآ،درادن ققحت مدع تیثیح زج تیثیح،نآ قادصم هک یموهفم هک دوب دناوت هنوگچ نیاهه !«نیلوالا انئابآ یف اذهب انعمس ام»؟! دشاب هتشاد ققحت،دراد مان «ققحت الملاع» هک یملاع رد رد زین «مدع» و «هسحب ئیش لک ققحت».دراد دوخ اب بسانتم ققحت یزیچ ره هک تنسای باوج .شدوخ اب خناسم و بسانتم ققحت یلو،دراد ققحت دوخ قادصم مللاع

رب هوالع مدع اریر،دراد ققحت زین مدع هک تنسای دبلطم یم ار نهه یزیت نآ صیخشت هک یاهتکن هب دوجو قادصم ققحت .تسین دوجو ققحت یانعم هب مدع ققحت یلو،دراد مه «قادصم»، «یکحم» اب ینهه روص تقباطم).تنسای یمدع ققحت یانعم هب مدع قادصم ققحت و تنسای دوجو ققحت یانعم (۱۶۸-۱۶۹ ص،جراخ

(ق هروس ریسفت رد) لیصقت هب البق اهانآ بلغا و میاهدرک ارق تنسای نونکات هک یاههصرع نآ [7] تیعقاو زا دوجو تیعسوا ندش نشور یارب هک ییاههصرع ینعی ،دوشیم هراشا طقف تنسای هدش ثحب درک حرطم ناوتیم

۱. درف هب ای دریگیم قلعت تعیبط هب رم.

۲. تسانعم یعیبط و طفل یعیبط هب طوبرم ود ره هک ینعم و طفل رد لامعتسا و عضو.

۳. (ناشقباطم) تامازلتسا مامت.

۴. لوا دادعا صوصخ هب الک دادعا.

۵. دشاب یسدنه ای یضایر لالدتسا لباق لومرف اچره.

۶. لمع زا لبقلعافا حبقو نسح.

۷. ردص موحرم زا و دنی. دوجو زا لبقل ناکما هب تیهام فاصتا.

۸. تسین «نتفاین» فرص، نآقباطم [نتفاین هن، یندشن رماناونع هب ضقانت هلاحتسا، درادیقباطم [هرازگ] نیا سپ، تساقداص «تسالا حم ضقانت». [تسا «نتفاین ترورص» هکلب تسادوجولا نکمم، تسادوجوم رگا؟ مودعم ای تسادوجوم، دشاب هچ ره قباطم نیا؟ تسیچ شقباطم؟ دوجولا بجای

نیفرط داحتا هدعاق و دنراد رگیدمه اب یلوقم تبسن، یرهوج دوجوم و دیتقو ینعی، دوجو و هطبار. ۹. دوشیمن یراج اه نآ رد تبسن.

۱۰. اقلطم یفرح یناعم و بسن.

۱۱. رافسا بحاص ربعت هب مدع و دوجو کباشت ینعی، (ترورص) نالیس و تکر.

۱۲. هددعت تایثیح هب دحاو دوجو کی ثیحت ینعی، یفسلف یناث تالوقعم نطوم.

۱۳. هبترتم ایاضق اب ارعوضوم لوصا و هیاپ رصانع نیب هطبار هک یروص یاهم تسیس مامت. (عیسو هاگن رد هطبار). مینکیم تابثا

۱۴. **هلاقم**. تسامدع و دنیازا یکی نوچ، تسین ود ره دوجو یناعم هب هک، نیشیقن عامتجا صرفعاعو. **رمالاسفنفلتخم یاههزوج**: نینچمه (مودهسلج، تایرابتعا

النامیلادوجو و ادوجوم هب نامیلالهنم رکفلل بیصی: مالسلالهیلع نیسحللاللدبعی بآنع [8] الهللالکذف، فرعیاهبالفراعمالفرعت هب و، فصویاهبال تافصلال فصول هب، ؤفص دوجو ج، راوانالراحب؛ ۲۴۵ ص، لوقعالفتح) ریصلالعیمسلالوه و عیشهلثمک سیلهناحبس، هلیمس (۳۰۱ ص، ۴)

۹. دیمرف هعجارم «یفصودوجو هن یراشادوجو؛ دنوادخ دوجو» هلاقم هب هنیمز نیا رد [9]

یانعم هب ارعاشماعون مه نییوغ. تسادرف ره نادبا رثات و ریثات هزوج، رعاشم زادوصقم [10] اساساً (ساولالیه و رعاشمالی کذوه (699 ص؛ 2 ج، احصال) ساولال: رعاشمال و دنتفرگ ساوح (823 ص؛ نتم؛ دجبا گنهرف. (ساوح: [رعش]- رعاشمال (331 ص؛ ؤغالبال

نوكتف دلت مل و ،ادوجوم نوكتف لثمت مل و ،ادودحم نوكتف دحت ال يذلا تنأ [11]
(21 ص: ،ةيداجسلا ةفيحصلا) ادولوم

#1 ىنبزاب

khoddami طسوت 2025 07:09:58 ەيوناز 18 ەدش داجىا

khoddami طسوت 2025 07:11:38 ەيوناز 18 ەدش ىناسرزور ەب